

A Kartográfiai Szakosztály 2012. évi munkájáról (Szakosztályelnöki beszámoló)

A vezetésről

Szakosztályunk ebben az esztendőben is a 2011. május 26-án újraválasztott régi elnök, Márton Mátyás és az újonnan megválasztott titkár, Gede Mátyás vezetésével működött.

A működésről

Szakmai előadásainkra nemcsak a *Geodézia és Kartográfia*n, illetve az *MFTTT honlapján* keresztül, hanem levelezőlistákon is felhívjuk a potenciális hallgatóság figyelmét. A felhívásokat az *ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék oktatói és hallgatói listáján*, a *Szarvas András működtette térképész, valamint az Orosz László gondozta térképbarát levelezőlistán* is közzétesszük. Ily módon – bár a helyszín többnyire azonos (az ELTE épülete) –, a hallgatóságot természetesen nem csak az ELTE oktatói és hallgatói adják.

Az *első félév* folyamán 3 rendezvényünk volt. A megtartott előadások a megszokott 15–20 fős hallgatóság részvételével zajlottak. Előadásainkat most is az ELTE épületében tartottuk:

2012. április 19. **Jeney János György**: Magyar népességtérképek külföldi levéltárakban,

2012. május 3. **Hegedüs Ábel**: Burgenland és történelmi atlasza, valamint az 1941-es atlasz,

2012. május 17. **Márton Mátyás**: A Perczel-glóbusz újraalkotásának állásáról.

Óriási érdeklődés mellett zajlott a *második félév*ben az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszéke (és szakosztályunk), valamint az Országos Széchényi Könyvtár közös rendezésében lebonyolított, 2012. november 16-én megtartott, 12 előadót felsorakoztató konferenciánk. A hallgatóság száma meghaladta az 100 főt! Az eseményről várhatóan a GK 2013. évi 1–2. száma is beszámol majd. Az esemény rangját az is emelte, hogy megrendezésére a Budavári palotában, az Országos Széchényi Könyvtár VI. emeleti dísztermében került sor. Vendéglátónk **Dr. Sajó Andrea** az OSZK főigazgatója, levezető elnökünk **Klinghammer István** akadémikus volt.

A „Régi és új Perczel-glóbuszok: egy óriásgömb és rekonstrukciója” címmel megrendezett konferencián, az eredeti földgömb és az újraalkotott glóbusz gömbszegmenseinek bemutatásával, valamint az ezekből készített virtuális változatokkal emlékeztünk meg Perczel Lászlóról és 150 esztendő, 132 cm átmérőjű kéziratós glóbuszáról.

Az elhangzott előadások, rendre:

Gercsák Gábor: Perczel László kora,

Lovízer Lilla: A földgömbkészítő Perczel László,

Plihál Katalin: Amit az eredeti Perczel-glóbuszról ma tudni lehet,

Márton Mátyás: A Perczel-glóbusz újraalkotásáról (A projekt),

Gede Mátyás: A virtuális Perczel-glóbuszok - eredeti és korabeli hasonmás,

Nemes Zoltán: A glóbuszfényképezés problémái,

Kirisics Judit: Az Észak-Amerikát tartalmazó első gömbnegyed,

Zubán Diána: A névrajzi rekonstrukció kérdései,

Kacsáncsi László: A teljes glóbusz előállításának az elkészült munkarészek integrálásával,

Ungvári Zsuzsanna: Névrajzi keresőrendszer kialakítása a Perczel-glóbuszokhoz,

Székenczei Tamás: A nyomatok színvesztésének kérdései és az időtálló megoldás

(Canon Image Prograf iPF8300)

Lente Zsuzsanna: Restaurátori munka a Perczel-glóbusz újraalkotásában,

Az előadásokat „Földgömb-bemutató” követte az OSZK Térképtárában.

Tanszéki honlapunkon (<http://lazarus.elte.hu>) az „Események” rovatban továbbra is helyet kapnak a szakosztályunkkal kapcsolatos dokumentumok, így az előadások anyaga is: <http://lazarus.elte.hu/hun/hunkarta/mfttt-kartografiai-szakosztaly/kartografiai.htm>
Ezek gyűjtését, gondozását Gede Mátyás szakosztálytitkár segítségével végzem, Zentai László tanszékvezető kollégám biztosítja a közzétételt. Az anyag folyamatosan bővül, ahogy a régebbi előadások prezentációit kollégáim előkeresik. Ha csak cikk formájában tudjuk fellelni ezeket, azt szkenneljük, és szövegfelismerővel beolvassuk. Jelenleg már 70 előadás elérhető!

Képviselő, kapcsolattartás

Szakosztályunk tagjai továbbra is aktív résztvevői az alábbi szervezetekben, testületekben folyó munkának:

Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA),
Nemzetközi Tájfutó Szövetség (IOF),
Nemzetközi Térképtörténeti Társaság (ISHM)
MTA Földtudományok Osztálya,
Tárcaközi Földrajzinév-bizottság,
Magyar Földrajzi Társaság,
Térképbarátok Társulata.

A fentiek közül az Eötvös Loránd Tudományegyetem Térképtudományi Tanszékének Zentai László tanszékvezető által szerkesztett honlapján az ICA (ICA CET, ICA CCC, ICA MNB), az IOF, az ISHM és a Térképbarátok Társulata eseményeiről is tájékozódhat az érdeklődő, az ESEMÉNYKRÓNKA mezőre kattintva pedig napról napra követheti a tanszéki munkatársak, így a szakosztálytagok talán legaktívabb részének részvételét a nemzetközi és hazai szakmai közéletben.

Budapest, 2012. december 3.

Márton Mátyás

Kiegészítések a Felügyelő Bizottság kérésének megfelelően:

Taglétszámunk:

2013 márciusában 2001-ig visszamenőleg áttekintettük a taglétszámunk változását. Megállapítható, hogy a fizető tagok száma a nyugdíjba vonulások miatt lassan, de folyamatosan csökkent. Nem bántó módon, megpróbáljuk tájékoztatni azon nyugdíjasainkat, akik az előadásokon többé-kevésbé rendszeresen részt vesznek, hogy a folyamatos tagságot évi 1000 Ft befizetésével fenntarthatják. Mivel azonban az előadások látogatását nem kötöttük, és nem is szándékozunk tagsághoz kötni (hiszen így pl. az egyetemi hallgatók körét is kizárnánk), természetesen hangsúlyozni kell, hogy a folyamatos tagság inkább adminisztratív, semmint anyagi biztosítása nélkül is szívesen látott vendégek az előadásokon.

A fenti vizsgálat eredményeképpen megállapítottuk, hogy jelenlegi fizetős taglétszámunk 30 fő (13-an az idej tagdíjat is befizették már). Ez a szint várhatóan hosszabb távon is tartható, mert az elhalálozásokkal lépést tarthat a belépők, elsősorban a doktoranduszi körből kikerülők száma. A taglétszámot az aktív, nem túl idős nyugdíjasok „visszacsábításával”, fizetővé tételével érhetjük el. Ez akár 15–20 főt is jelenthet hosszabb távon.

Tervek a 2013. évre

Az első félév programjait mind az MFTTT, mind a Szakosztály honlapján meghirdettük.

A Szakosztály működésének gazdasági, társadalmi környezete, a működés, a fejlődés lehetőségei és feltételei

Továbbra is tarthatónak tűnik az előadáshelyszínek ingyenes biztosítása az ELTE-n. Az előadásokon részt vevők meghatározó többsége a nálunk diplomát és/vagy doktori fokozatot szerettek köréből kerül ki, és a szokásos 10–20 fős részvételt garantálja, amely esetenként 4–5 fővel egészülhet ki a hallgatók kiemelkedően aktív köréből.

Nagyobb létszámot a térképész szakma „nagyrendezvényei” mozgatnak meg, így a márciusban évenként megrendezett „Szép magyar térkép” kiállítás, vagy egy-egy nagyobb projekt lezárásához kapcsolódó összejövétel, mint pl. a korábban említett, 2012-ben, az OSZK-ban megrendezett „Régi és új Perczel-globuszok: egy óriásgömb és rekonstrukciója” címmel megrendezett konferencia, amelyről a GK 2013. évi 1–2. száma is beszámolt. Utóbbiakban igen számottevő Szakosztályunk részvétele, de nem csak Szakosztályunkhoz köthetők.

Reális célul a tevékenységünk folyamatos szinten tartását (előadások megszervezése, lebonyolítása és a honlapunk gondozása), valamint a taglétszám mérsékelt emelését tűzhetjük ki.

Budapest, 2013. március 22.

Márton Mátyás